

KVINDESTEMMERETS-BLADET.

Oversigt over Stemmeretsarbejdet i de Lande, der med Danmark er indtraadt i Alliancen.

Udgivet af Kvindevalgretsklubben.

Led af: »International Woman Suffrage Alliance.»

Aarskontingentet er 2 Kr., som i Marts 1909 sendes til Bredgade 34, hvortil nye Subskribenter bedes indsende deres Bestilling af Bladet.

Frøken Gina Krog.

Der var engang — ja, der var engang at norske kvinders mund var lukket!

Lov, fordom, vedtægter krævet at kvinder holdtes væk fra alt som havde offentlighedens præg — her som andre steder i verden.

Camilla Collett havde i 50 aarene — anonymt — utgit »Amtmandens døtre«, som vakte stor opsigt og megen diskussion — inden hjemmets fire vægge. Senere traadte hun ogsaa direkte frem i litteraturen som talsmand for dem som befandt sig i de stummes leir.

I 70 aarene optraadte Aasta Hansteen som taler og forfatter. Hun stevnet ind for sin talerstol teologer og filosofer, uden at disse fandt det stemmende med sin værdighed at indfinde sig og høre paa hvad en kvinde kunde ha at si dem. Og jordbunden »brændte« under hende, som hun selv kaldte det, og hun drog i landflygtighed til Amerika, med litet haab om at opleve bedre tider.

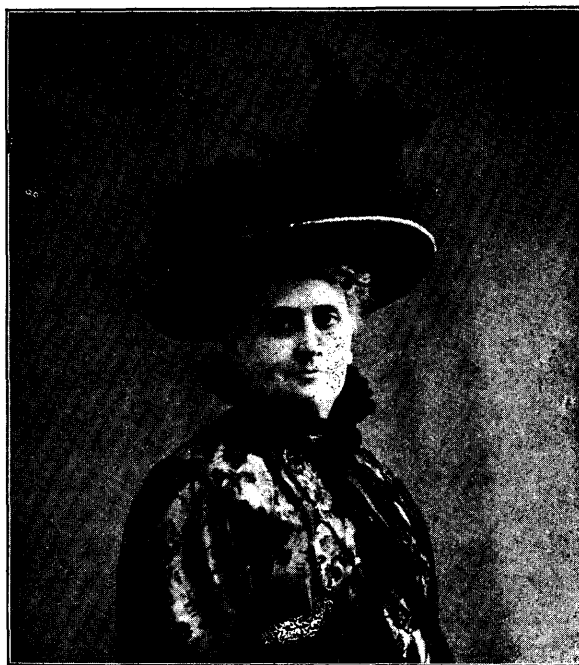
Da hændte det — i det herrens aar 1884 — at der igjen hørtes en kvindes røst. I »Nyt Tidsskrift« fremkom vaaren 1884 en artikelrække: »Om kvindesakens nærmeste opgaver«.

Forfatterinden skrev under fuldt navn. Det var Gina Krog. Det bragte kvindesaken over i livet. Disse ypperlig skrevne artikler er i sin virkning blit monumentale.

Der fandtes mænd i Norges land, som var færdige til at bryte en lanse for kvinders sak. En av dem var nuværende borgermester H. E. Berner, som forgjæves havde henvendt sig til flere damer med bøn om hjælp til at faa en organisation istand. Straks han læste frk. Krogs sterke, tændende indlæg, skjønde han, at hun var den rette. Og han henvendte sig til hende, og hans længe nærede plan kunde realiseres: Norsk Kvindesagsforening blev grundlagt 28de juni 1884 med Berner som formand og frk. Krog som medlem af styret.

Blandt indbyderne var ogsaa studenter-

samfundets formand, nuværende minister i København, dengang kand. jur. Francis Hagerup. Nu var interessen vakt, og straks studenterne vendte tilbage om høsten, sammenkaldte formanden et møte til diskussion om kvindesaken. Til dette blev selvfølgelig frk. Krog indbudt. Diskussionen vakte stor sensation. Jeg husker hvilket ry der stod av møtet. Det rygtedes og drøftedes ogsaa der, hvor jeg dengang levet — i en meget avsides krok paa vestlandet — og jeg var fuld av



GINA KROG.

ungdommelig beundring og begejstring for de kjække kvinder, som saa modig hadde talt vor sak i en forsamling av mænd. (Ved siden av frk. Krog optraadte en av vore første kvindelige studenter, frk. Laura Rüncke.) Da jeg mange aar senere lærte Gina Krog personlig at kjende, fik jeg hende engang til at fortælle om møtet. »Hvorledes var det?« spurgte jeg. »Aa, det var frygtelig,« sa hun, »det var jo første offentlige diskussion, hvori kvinder optraadte, og jeg fik føle, at det var anderledes selv at optræde personlig, end det var paa prent at opfordre andre kvinder til

at gjøre det! Der er forskjel paa ord og handling, eller rettere: paa det skrevne og det levende ord! Hagerup indledet til bedste for kvindesaken. Men saa kom de gamle ærværdige — nu avdøde — professorer Lochmann og Monrad. Og de kom med lange utredninger som i sit væsentlige indhold blev et angrep. Dette maatte svares paa. Nu stod lampefeberen høit, og da jeg reiste mig for første gang at tale vor sak, følte jeg det formelig som om tungen klæbte sig fast til ganen. Men den kom da løs!« tilføjet frk. Krog med et smil. At frk. Krog talte bra, og at hendes indlæg var vegtig, det vet vi. For nu flammet det utover, man diskuteret kvindesak rundt omkring, privat og offentlig. Et stort slag var vundet!

I den nystiftede kvindesaksforening var ikke stemmeret for kvinder specielt uplat paa foreningens program. For frk. Krog har den altid staat som det middel, hvormed kvinderne skal naa sin likestilling med mænd i samfundet. I det første foredrag hun holdt i foreningen, talte hun om stemmeret for kvinder og konkluderte med, at forslag burde snarest mulig frem med fordring paa stemmeret for kvinder, politisk og kommunal, paa samme betingelser som for mænd. Man fandt det rigtigst at danne en forening bare med dette program og kun med kvinder som medlemmer. Det blev Kvindestemmeretsforeningen. Frk. Krog stod som dens formand i en række av aar, fra 1885 til 1897, og i denne tid bragte foreningen flere ganger forslag ind til stortinget om saavel politisk som kommunal stemmeret for kvinder paa samme vilkaar, som norske mænd dengang hadde den.

Da majoriteten i Kvindestemmeretsforeningen i 1897 stemte for, at man ogsaa skulde komme med alternative forslag om stemmeret for kvinder, trak frk. Krog sig tilbage som formand. Og da foreningen næste aar — 1898 — hadde et møte til antagelse av love, hvad den før hadde hjulpet sig foruten — og ikke vilde ha ind ordene »paa